Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Альметьевская школа-интернат для детей с ограниченными возможностями здоровья»

.

Принято
на педагогическом совете
ГБОУ «Альметьевская школа-интернат»
протокол № 1 от "31" августа 2023 г.
Введено
в действие приказом
№ 121-о от "31"августа 2023 г.

Утверждаю:
Директор государственного бюджетного
общеобразовательного учреждения
«Альметьевская школа-интернат для детей
с ограниченными возможностями здоровья»
Л.Р. Мартынова

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ
СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП
Сертификат: 7A5D270E6E8775654C6A044F1A8F63E7
Владелец: Мартынова Лилия Равилевна
Действителен с 03.10.2022 до 27.12.2023

Рабочая программа
по предмету **Родной(татарский) язык**
для 9 коррекционного класса
надомного обучения (К.А.)
0,5 часа в неделю**; 17** часов в год
Составитель: Шангараева Л.И

Согласовано:
Зам. директора по УР: И.Б.Шарифуллина
Рассмотрено:
на заседании ШМО, протокол № 1 от 28 августа 2023 г.
Руководитель ШМО: М.Г.Шарипова

Альметьевск – 2023 г.

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

- **Статус документа**
- Рабочая программа по русскому языку разработана на основе:
- Федерального закона РФ «Об образовании в Российской Федерации» №273 –ФЗ;
- базисного учебного плана, утвержденного приказом Министерства образования Российской Федерации «Об утверждении учебных планов специальных (коррекционных) образовательных учреждений для обучающихся, воспитанников с отклонениями в развитии» от 10.04.2002г. № 29/2065-п;
- Учебного плана Государственного бюджетного общеобразовательного учреждения «Альметьевская школа-интернат для детей с ограниченными возможностями здоровья»;
- Положения о структуре, порядке разработки и утверждения рабочих программ учебных курсов, предметов, дисциплин Государственного бюджетного общеобразовательного учреждения «Альметьевская школа-интернат для детей с ограниченными возможностями здоровья»;
- Рабочей программы воспитания Альметьевской школы-интерната;
- Методических рекомендаций Министерства образования и науки РТ «Особенности преподавания учебного предмета «Русский язык»
- Федерального перечня учебников, рекомендованных (допущенных) к использованию в образовательном процессе в образовательных учреждениях.

Төп максатлары:

1. Укучыларның гомуми белем мәктәбендә үзләштергән белемнәрен һәм сөйләм күнекмәләрен камилләштерү һәм тирәнәйтү.
2. Татар телен халыкның рухи, әхлакый, мәдәни хәзинәсе буларак аңларга ирешү.

Төп бурычлар:

1. Тел күренешләрен танып белергә, чагыштырырга, гомумиләштерергә күнектерү.
2. Алган белемнәрне җанлы аралашу шартларында кулланырга өйрәтү.
3. Укучыларның орфографик, пунктацион грамоталылык дәрәҗәсен камилләштерү.

Укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләренә таләпләр:

1. Татар теленең һәм әдәбиятының дөньякүләм тоткан урыны турында мәгълүмат бирү;
2. Татар һәм рус телләрендәге аерым грамматик категорияләрнең тәңгәл килү-килмәвен белү;
3. Татар теленең орфоэпик, орфографик, лексик, грамматик, пунктицион нормаларын белү һәм, аларга нигезләнеп, телдән яки язма сөйләм күнекмәләрен булдыру;

4. Аралашу ситуацияләренә бәйле лексик берәмлекләрне, аларның синонимнарын һәм антонимнарын төгәл һәм урынлы куллана белү;
5. Татар теленең фразеологик берәмлекләрен таный һәм сөйләмдә куллана белү;
6. Гади һәм кушма җөмләләрнең төрен белү;
7. Татар җөмләсендә сөйләм яңалыгының хәбәр алдында урнашуын белеп, оештыру осталыгына ия булу;
8. Татар һәм рус телләре арасындагы тарихи, мәдәни бәйләнешләр турында белү;
9. Төрле чыгаганаклардан (фәнни-популяр текстлар, массакүләм мәгълүмат чаралары, интернет һ.б.) файдаланып, кирәкле мәгълүматны таба һәм башкаларга телдән яки язмача җиткерә алу;
10. Мәдәниара аралашу ситуацияләрендә әңгәмә кора алу;
11. Тиешле (3000 - 3500 сүз) күләмдә татар сүзләрен яттан белеп, аларны телдән һәм язма сөйләмдә дөрес куллана белү.

Эш программасының эчтәлеге

Коммуникатив максат	Якынча сөйләм үрнәкләре	Сүзләр һәм сүзтезмәләр
	Без Татарстанда яшибез	
Татарстанның экономик хәле, чит илләр белән экономик бәйләнешләрен әйтә белү. Татар музыка сәнгате тарихы турында сөйли белү. Александр Ключарев, София Гобәйдуллина, Салих Сәйдәшев турында белешмә бирә белү. Татар театр сәнгате барлыкка килү турында белешмә бирә белү.	Татарстан күп илләр белән экономик бәйләнешләргә керә, шартнамәләр төзи. Заһидулла Яруллин – беренче кыллы оркестр төзегән халык музыканты. <…> София Гобәйдуллина – Швеция Короле Сәнгать академиясе әгъзасы. <…> 1906нчы елның 22 нче декабре – татар театры туган көн. <…>	Халыкара, хокук, меңьеллык, манара, шәхес, борынгы, башкара, шартнамә, сайлаучылар, сайлыйлар, мөстәкыйль, кыллы оркестр, моң, сәнгать осталары, нигез салучы, сәхнә әсәрләре, сәнгать эшлеклесе, яңгырап тора, гадәт, уен коралы, сәләт, мәдәни үзәк, драма театры, дәртле, нурлы, гасыр, тамаша, тамашачы, оештыручы.
	Китап - киңәшчем, дустым минем	
Китаплар, китапханәләрнең безнең тормыштагы роле турында сөйли белү.	Нинди китаплар, газета-журналлар укуны файдалы, ә ниндиләрен гомер әрәм итү дип саныйсыз? Сезнең өйдә нинди китаплар бар?	Хөрмәт, татар халкы, аерым, инглиз, немец, кытай, гарәп, француз, горурлык, фәнни, гасыр, сирәк, атаклы, дөнья, системалы, билгеле, күрсәтә,

Китаплар дөньясыннан кызыклы фактлар турында сөйләшү. Белемне алу һәм тормышта үз урыныңны табу проблемасы буенча сөйләшү.	Сез кызыксынган китаплар киләчәктә сайлаячак һөнәрегез белән бәйлеме? Китап уку кирәкме, әллә интернет җитәме? Мин ... турында укырга яратам. Уңышлы бизнес оештыру өчен, беренче чиратта белемле булу кирәк, ... <…>	ишетелә, чит тел, киңәш, югары белем, ялчы, мәгарә, коткара, уңышлы, белемле.
Һөнәр сайлау		
Үз гаилә членнарының про-фессияләре турында сөйләшү. Төрле профессияләргә хас сыйфатлар турында фикер алышу. Үзеңә ошаган профессияне яклый белү.	Минем әтием заводта токарь булып эшли. Ул үз хезмәтен бик ярата. <…> Укытучы булу өчен балаларны яратырга, үз фәнеңне яхшы белергә кирәк. <…> Миңа пешекче профессиясе ошый, чөнки мин тәмле пешерергә яратам. Мин гөлләр үстерергә яратам. <…> Мин буйый беләм. <…>	Һөнәри училище, хастаханә, дәвалау, нәтиҗә, чир, кадрлар бүлеге, нефтче, бораулаучы, эш стажы, пешекче, трамвай йөртүче, эшче профессияләре исемнәре, җаваплы, белемле, төгәл, гариза, кабул итү.
Аралашу әдәбе		
Дуслыкны саклый белү серләре турында сөйләшү Яшүсмерләрнең бәйрәмнәре турында сөйләшү. Ярыймы, ярамыймы? Кайчан, нәрсә турында сөйләшергә мөмкин? Сөйләшү	Дустыңа дөресен әйтү – авыр, ләкин ... Син башкаларны тәнкыйтьләргә яратасыңмы? Үзеңдәге нинди сыйфатлар сиңа ошамый? Гашыйклар көнен кайда, ничек бәйрәм итәләр? Гашыйклар көнендә сез ничек	Күрмәмешкә салышу, әшәке, битараф, тату яшәү, ялкаулана, сугышу, сүгенү, күз йому, гашыйклар, хат, ялагайлык, әңгәмәдәш, читкә борылу, чын күңелдән сөйләшү, елмаеп сөйләшү, чыннан да.

әдәбе турында фикер алышу.	аралашасыз? Аралаша белү – үзе бер осталык. Кешене тыңлый белмәү – начар гадәт. Кайбер кешеләр гел үзләре генә сөйлиләр. <…>	
	Буш вакыт	
Спорт төрләре, Татарстанның атаклы спортчылары, төрле спорт түгәрәкләренә йөрү ту-рында сөйләшү. Дусларыңны спорт белән шөгыльләнергә кирәклегенә инандыру. Ял көнен уздыруны планлаштыру. Караган фильм, андагы геройлар турында фикер алышу. Минем виртуаль дөньям. Компьютер уеннары, прог-раммалар төзү, он-лайн режимында аралашу, төрле сайтларга теркәлү, компьютер белән мавыгу турында сөйләшү.	Миңа төрле спорт төрләре ошый: ... . Мин волейбол белән шөгыльләнәм. Спорттагы кумирым - ... . Спорт белән шөгыльләнергә кирәк, чөнки ... . <...> Әйдә ял көне дискотекага барабыз. Бүген яңа музыка була. Миңа бу фильм бик ошады, чөнки … . Төп рольне ... . Мин үз сайтымны булдырдым. Дустым белән он-лайн режимда аралашам. <…> Компютер уеннары белән мавыгу зыянлымы?	шөгыльләнә, түгәрәк, бәлки, күргәзмә, кумир, осталык, бәяләнде, тамашачылар, алкышлар, теләү, күренекле, атаклы, алкышлар, танылган, виртуаль дөнья, сайтка теркәлү, мавыгу, зарарлы.

Табигать һәм кеше (		
“Кеше һәм табигать” про-блемалары буенча сөйләшү.	Мин – табигать баласы. Табигать бай, ләкин аны сакларга кирәк. Янгын булмасын өчен	Казылма байлыклар, зарарлы матдәләр, агулана, янгын, киләчәк, буын, үсемлек, кими, куркыныч.
Беркем дә, бернәрсә дә онытылмый		
Бөек Ватан сугышы турында белешмә бирә белү. 9нчы Май – Җиңү көне, Рейхстагка җиңү байрагын элүчеләр, Бөек Ватан сугышында катнашкан өлкән буын-ветераннар турында сөйләшү.	Бөек Ватан сугышы 1941нче елда башлана. <…> Бөек Ватан сугышында безнең әтинең бабасы катнашкан. <…> Рейхстагка байрак элүчеләр арасында татар егетләре дә була. <…>	Бөек Ватан сугышы, дәвам итә, яралылар, һөҗүм итә, көчле сугыш, очучы, чигенә, буын, элүче, байрак, өлкән, әсирлек.

9 нчы сыйныфның рус төркемнәре өчен татар теленнән эш программасы

№	Дәрес темасы	Контроль төре	Өй эше		план
1(0,5)	Белем бәйрәме котлы булсын! "Татарстан Республикасы" текстындагы лексик-грамматик материал	Җөмләдә сүзләр тәртибен гамәли үзләштерү.Котлау тексты төзеп сөйли белү Текст алды күнегүләре. Булган белемнәрне системалаштыру. Зур күләмле тексттан төп моментларны табу.	Белем бәйрәме белән котлау язарга 7 күнегү, 6 бит	07.09	
2(0,5)	"Казан – тарихи башкала" текстындагы лексик-грамматик материал "Татар музыка сәнгате" текстындагы лексик-грамматик материал	Җөмләгә өлешчә синтаксик анализ ясау. Рус теле белән чагыштыру аша нәтиҗә ясау. Текст алды күнегүләре Изафә төшенчәсе һәм изафә төрләрен кабатлауга гамәли күнегүләр эшләү, яңа лексиканы кулланышка кертү	Яңа сүзләрне ятларга	14.09	
3(0,5)	"Александр Ключарев" текстындагы лексик-грамматик материал. Исем фигыль "Татар театры" текстындагы лексик-грамматик материал	Изафә төрләрен дөрес куллануны тикшерү, мөстәкыйль эш, музыка сәнгате турында әңг Текст алды күнегүләре. Цитаталар. Аларны дөрес язу.	Сүзлек диктантындагы сүзләрне ятларга, языльшын истә калдыр Текст буенча 5-7 сорау төзергә	21.09	
4(0,5)	Теләк белдерү формалары Сыйфат һәм сыйфат дәрәҗәләре	Ситуатив күнегүләр аша теләк белдерү формаларын гамәли үзләштерү. Таблица белән эш. Мор-фология курсын кабатлау. Мөстәкыйль эшләү	Сыйфат дәрәҗәләрен ятларга	28.09	

5 (0,5)	Алмашлык төркемчәләре Сан һәм аның төркемчәләре	Таблица белән эш. Мор-фология курсын кабатлау. Мөстәкыйль эшләү. Таблица белән эш. Мор-фология курсын кабатлау. Мөстәкыйль эшләү	Алмашлык төркемчәләрен ятларга 5 күнегү, 31 бит	5.10	
6 (0,5)	Ярдәмлек сүз төркемнәре. **Сүзлек диктанты** Җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләре	Таблица белән эш. Морфология курсын кабатлау. **Сүзлек диктанты** Тәрҗемә итү күнекмәләрен үстерү, белемнәрне гамәли куллануга нигезләнгән күнегүләр эшләү		12.10	
7 (0,5)	Кушма җөмлә төрләре Җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен кабатлау	Өстәмә чыганаклар белән эшли белү күнекмәләрен камилләштерү	Кагыйдәне кабатларга	19.10	
8 (0,5)	М.Мәһдиевнең "Без - 41 нче ел балалары" әсәре өзегендәге лексик-грамматик материал. Хикәя фигыльнең заман формалары	План төзү Хикәя фигыльнең заман формаларының төрләнеш-ләрен кабатлауга күнегүләр эшләү	5 күнегү, 47 бит	26.10	
9 (0,5)	Сыйфат фигыль Л.Ихсанованың "Бер маҗара" әсәрендәге лексик- грамматик материал (I өлеш)	Проблемалы сорау кую: ситуатив күнегүләр аша дуслыкның могҗизалы көч булуын аңлату	7 күнегү, 58 бит	9.11	
10 (0,5)	Л.Ихсанованың "Бер маҗара" әсәрендәге лексик- грамматик материал (II өлеш) "Яхшы уку җиңелме?" темасы буенча сөйләшү, иҗади эш	Белем–күнекмәләрне активлаштыру		16.11	

11(0,5)	Тезмә кушма җөмлә. Теркәгечләр Г.Әпсәләмовның "Ак чәчәкләр" әсәрендәге лексик-грамматик материал	Җөмлә төрләрен кабатлауга күнегүләр аша белемнәрне гомумиләштерү Зур күләмле текстны өлешләргә бүлү, кирәкле мәгълүматны сайлап алу	Кагыйдәне кабатларга Яңа сүзләрне тәрҗемә итәргә	23.11	
12(0,5)	Тезмә кушма җөмләләрне кабатлауга күнегүләр эшләү Иярченле кушма җөмлә	Сүзлек белән эш итә белү, танып белү активлыгын үстерү	Кагыйдәне өйрәнергә	30.11	
13(0,5)	И.Юзеевның "Таныш моңнар" әсәрендәге лексик-грамматик материал. Шарт фигыль	Сорау куя белү кү-некмәләрен камилләштерү.		7.12	
14(0,5)	Иярченле кушма җөмлә төрләре "Зирәк карт" әкиятендәге лексик-грамматик материал	Күнегүләр җыентыгы, сүзлек белән эш итә белү, танып белү активлыгын үстерү Ситуатив күнегүләр эшли белү. Геройга характеристика бирү	контроль эшкә әзерләнергә	14.12	
15(0,5)	Аналитик иярчен вакыт җөмлә Синтетик иярчен вакыт җөмлә	Рус теле белән чагыштырып иярченле к.җ. арасындагы уртак һәм аермалы якларны табу Кагыйдәләрне гамәли үзләштерү	4 күнегү, 91 бит 6 күнегү, 92 бит	21.12	
16(0,5)	Саннар А.Шамовның "Госпитальдә" хикәясендәге лексик- грамматик материал	Белемнәрне гамәли дөрес куллануга ирешү Ситуатив күнегүләр эшли белү. Геройга характеристика бирү	4 күнегү, 95 бит	28.12	
17(0,5)	Аваз ияртемнәре Ымлыклар	Рус теле белән чагыштыру: уртак һәм аермалы якларны мөстәкыйль билгеләүгә ирешү Рус теле белән чагыштыру: уртак һәм аермалы якларны мөстәкыйль билгеләүгә ирешү	5нче күнегү, 102 бит-хикәя язарга	11.01	
18 (0,5)	Аваз ияртемнәре, ымлыкларны кабатлау Нур Әхмәдиевнең "Ана" әсәрендәге лексик-грамматик материал	Белемнәрне гамәли дөрес куллануга ирешү Проблемалы сорау кую: ситуатив күнегүләр аша ана мәхәббәте көчен күрсәтү	10нчы күнегү, 106 бит	18.01	

19(0,5)	Иярчен урын җөмлә Иярчен максат җөмлә	Эзләнү, өлешчә эзләнү, тикшеренү методларын кулланып мөстәкыйль эшчәнлекне оештыру Белемнәрне гамәли дөрес куллануга ирешү	7 күнегү, 108 бит Яшелчә, җиләк-җимеш исемнәрен өйр.	25.01	
20(0,5)	Иярчен сәбәп җөмлә Иярчен сәбәп, максат, урын җөмләләрне кабатлау	Мөстәкыйль эшчәнлекне оештыру Фәнни, әдәби, белешмә әдәбият белән системалы рәвештә эшли белү	3 күнегү, 111 бит	1.02	
21(0,5)	Ш.Галиевнең "Урам ул нинди?" шигырендәге лексик-грамматик материал Фигыльләрнең төрләнешен кабатлауга күнегүләр.	Проблемалы сорау аша укучыларны уйландыру, күзәтергә, нәтиҗә ясарга өйрәтү Белемнәрне гамәли дөрес куллануга ирешү.	7 күнегү, 116 бит Яңа сүзләрнең әйтелешен, язылышын ятла	8.02	
22(0,5)	Фигыль юнәлешләре	Ситуатив күнегуләр эшли белү.	2 күнегү, 117 бит	15.02	
23(0,5)	Ш.Еникеевнең "Солтангәрәйнең язмышы" әсәрендәге лексик-грамматик материал Иярчен шарт җөмлә	Ситуатив күнегүләр эшли белү. Геройга характеристика бирү Информацион технология кулланып, танып-белү активлыгын үстерү; өстәмә чыганаклар белән эшли белү күнекмәләрен камилләштерү	3 күнегү, 125 бит 2 шарт җөмлә язарга	22.02	
24(0,5)	Тест биремнәре үтәү Р.Мөхәммәдиевнең "Беренче умырзая" әсәрендәге лексик-грамматик материал	Белемнәрне тикшерү Проблемалы сорау кую: табигатьнең көчен ачыклау. Текст алды күнегүләре		29.02	
25(0,5)	Текст һәм аңа хас үзенчәлекләр Сүз ясалышы	Фәнни, әдәби, белешмә әдәбият белән системалы рәвештә эшли белү Фонетика, лексика, лексикология бүлекләрен кабатлауга күнегүләр эшләү	Яхшы кеше нинди була? – җаваплар әзерләргә 5 күнегү, 133 бит	7.03	

26(0,5)	Мәҗит Гафуриның "Кыр казы" әсәрендәге лексик-грамматик материал "Сүз ясалышы" темасын кабатлау (тест биремнәре)	Текст алды күнегүләре Белемнәрне тикшерү	7 күнегү, 135 бит – тәрҗемә итәргә	14.03	
27(0,5)	Р.Бәшәрнең "Авыру урман" шигырендәге лексик–грамматик материал	Ситуатив күнегүләр эшләү, рәсемнәр буенча текстлар төзү, инфинитиф+ кирәк төзелмәсен дөрес куллануга ирешү	Яңа сүзләрнең әйтелешен, язылышын ятларга	21.03	
28(0,5)	И.Гази биографиясе.	Фәнни, әдәби, белешмә әдәбият белән системалы рәвештә эшли белү.		4.04	
29(0,5)	И.Газинең "Ак сирень"әсәрендәге лексик-грамматик материал (I өлеш)	Зур күләмле текстны өлешләргә бүлү, кирәкле мәгълүматны сайлап алу		11.04	
30(0,5)	И.Газинең "Ак сирень" әсәрендәге лексик-грамматик материал (II өлеш)	Белемнәрне гамәли дөрес куллануга ирешү		18.04	
31(0,5)	Тезмә, иярченле кушма җөмләләрне кабатлауга мөстәкыйль эш Иярчен кире җөмлә	Белемнәрне тикшерү Информацион технология кулланып, таныпбелү активлыгын үстерү; өстәмә чыганаклар белән эшли белү күнекмәләрен камилләштерү	4нче күнегү, 153 бит	25.04	
32(0,5)	Кушма җөмләләрне кабатлау		Яз турында 3-5 кушма җөмлә язып килергә	2.05	
33(0,5)	"Минем героем" текстындагы лексик-грамматик материал	Мөстәкыйль эшчәнлекне оештыру	“Минем яраткан героем” темасына хикәя язарга	16.05	
34 (0,5) 35 (0,5)	Еллык кабатлау.	Ситуатив күнегүләр эшли белү.		23.05	

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Эш программасына төзәтмәләр кертү бите

Класс	Дәрес темасы	План буенча үткәрү вакыты	Төзәтмәләр кертүнең сәбәбе	Төзәтмәләр кертү чаралары	Фактта үткәрү вакыты

Лист согласования к документу № 121-о от 31.08.2023
Инициатор согласования: Мартынова Л.Р. Директор
Согласование инициировано: 06.10.2023 09:21

Лист согласования Тип согласования: **последовательное**

N°	ФИО	Срок согласования	Результат согласования	Замечания
1	Мартынова Л.Р.		Подписано 06.10.2023 - 09:21	-